

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2041/2023
21.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у радном спору тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Петровић, адвокат из ..., против тужене Туристичке организације Бојник, чији је пуномоћник Стефан Пешић, адвокат из ... и Општине Бојник, коју заступа Општинско правобранилаштво Бојник, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене Туристичке организације Бојник изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу број Гж1 3301/21 од 17.11.2022. године, у седници већа одржаној 21.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене Туристичке организације Бојник изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу број Гж1 3301/21 од 17.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене Туристичке организације Бојник за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лебану П1 149/17 од 05.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се пониште као незаконита, и то: решење број ../15 од 14.07.2015. године које је донео председник Управног одбора Туристичке организације Бојник, а којим се тужиљи отказује Уговор о раду и решење Скупштине општине Бојник број ../14 од 14.07.2014. године о разрешењу директора Туристичке организације АА. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезу тужени да тужиљи солидарно накнаде штету у висини зараде коју би остварила за период од 14.07.2015. године до 20.06.2017. године, у појединачним новчаним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ као у његовом садржају, као и да код надлежних фондова уплате припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање са затезном каматом од 20.06.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој Општини Бојник на име накнаде парничних трошкова плати 90.000,00 динара.

Допунском пресудом Основног суда у Лебану П1 149/17 од 06.04.2021. године, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиље да се обавезу тужени да тужиљи солидарно накнаде штету у висини зараде коју би остварила у периоду од 20.06.2017. године до 05.11.2017. године са припадајућом затезном каматом, као и доприносе за обавезно социјално осигурање са затезном каматом од 20.06.2018. године до исплате, и одбијен захтев за исплату затезне камате на наведене износе доприноса.

Пресудом Апелационог суда у Нишу број Гж1 3301/21 од 17.11.2022. године усвојена је жалба тужиље, укинута пресуда Основног суда у Лебану П1 149/17 од 05.02.2019. године и допунска пресуда П1 149/17 од 06.04.2021. године и пресуђено тако што је одбачена као неблаговремена тужба тужиље у делу за поништај решења Скупштине општине Бојник број ../14 од 14.07.2014. године, а усвојен тужбени захтев и поништено као незаконито решење број ../15 од 14.07.2015. године, донето од стране председника Управног одбора Туристичке организације Бојник, којим се тужиљи отказује Уговор о раду и тужена Туристичка организација Бојник обавезана да тужиљи за период од 14.07.2015. године до 19.06.2017. године накнади штету у висини зараде коју би остварила да је радила, у појединачним новчаним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају, као и да на досуђене месечне износе за наведени период уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање код надлежних фондова по стопи и основици која буде важила на дан уплате, док је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се тужена Туристичка организација Бојник обавезе да тужиљи накнади штету за период од јула 2017. године закључно са новембром 2017. године, са каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање, као и захтев да на досуђене износе за период од 14.07.2015. године до 19.06.2017. године уплати доприносе за обавезно социјално осигурање изражене у номиналним износима. Одбијен је захтев тужиље да се тужена Општина Бојник обавезе да тужиљи солидарно са туженом Туристичком организацијом Бојник за период од 14.07.2015. године до 30.11.2017. године накнади штету у висини зараде коју би остварила да је радила, са затезном каматом и припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање. Тужена Туристичка организација Бојник је обавезана да на име трошкова парничног поступка тужиљи исплати 424.478,00 динара, а тужиља је обавезана да туженој Општини Бојник на име трошкова парничног поступка исплати 90.000,00 динара.

Против става трећег, четвртог и седмог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, који се односе на тужену Туристичку организацију Бојник, ова тужена је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 ...10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијски разлози да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП нису основани, а ревизијом се и не указује конкретан начин на који је учињена ова повреда.

Према чињеничном стању утврђеном пред другостепеним судом пред којим је отворена расправа, у смислу одредбе члана 383. став 3. ЗПП, следи да је решењем Скупштине општине Бојник од 20.06.2013. године тужила именована за директора Туристичке организације Бојник. Истог дана, тужила је са Туристичком организацијом Бојник закључила Уговор о раду на одређено време број ../13 за радно место директора. Према члану 41. став 3. Статута ТО Бојник, директор се именује на период од четири године. Тужила је наведене послове директора обављала до 13.07.2014. године, а 14.07.2014. године је отишла на породилско одсуство. Истог дана Скупштина општине Бојник је донела решење о разрешењу број ../14, ради породилског одсуства и одсуства ради неге детета, до повратка са одсуства, као и решење о именовању в.д. директора Туристичке организације Бојник број ../14 од 14.07.2014. године којим је ББ из ... именована за вршиоца дужности директора наведене ТО, ради замене директора АА, тужиле у овом поступку, за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, до повратка исте са одсуства. Након истека породилског боловања, Туристичка организација Бојник је донела решење број ../15 од 14.07.2015. године, којим је тужилци отказан уговор о раду и утврђен престанак радног односа даном достављања решења. Тужила је уложила приговор управном одбору који није у законском року о истом одлучио. Дана 05.11.2017. године тужила је засновала радни однос код другог послодавца. У току поступка спроведен је доказ вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке на околност висине зараде коју би тужила остварила да је радила у периоду од 14.07.2015. године, када јој је истекло породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета, па до 19.06.2017. године, када би јој по редовном току ствари истекао мандат код тужене ТО Бојник. Тужила је у самој тужби тражила поништај решења Туристичке организације Бојник број ../15 од 14.07.2015. којим јој је отказан уговор о раду, док је захтев за поништај решења Скупштине општине Бојник број ../14 од 14.07.2014. године, којим је разрешена с функције директора, као и захтев за накнаду штете коју би остварила да је радила за период од 14.07.2015. године до 05.11.2017. године поставила касније током поступка – поднеском од 29.01.2018. године.

Другостепени суд је укинуо пресуде првостепеног суда и закључио да је поднета тужба неблагоприятна у делу који се односи на поништај решења Скупштине општине Бојник од 14.07.2014. године, којим је тужила разрешена функције директора. Наиме, тужила је тек поднеском од 29.01.2018. године поставила тужбени захтев којим се тражи поништај тог решења, па произлази да је тужба у овом делу поднета по истеку законом прописаног рока из члана 195. Закона о раду, у коме се може тражити судска заштита. Међутим, решење тужене Туристичке организације Бојник број ../15 од 14.07.2015. године, којим је тужилци отказан уговор о раду по истеку породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, с позивом на решење Скупштине општине Бојник број ../14 од 14.07.2014. године, је незаконито. Наиме, решењем Скупштине општине Бојник од 14.07.2014. године тужила није разрешена за период након истека породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета (па до истека мандата од четири године), већ је само привремено разрешена функције директора за време трајања породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, па је самим тим по истеку тог периода, почев од 14.07.2015. године и даље била у мандату директора ТО Бојник, а имајући у виду да мандат директора траје четири године, те да тужилци исти истиче тек 19.06.2017. године. Полазећи од одредбе члана 191. Закона о раду, другостепени суд оцењује да тужилци припада право на накнаду штете од послодавца у висини зараде коју би остварила да је обављала функцију директора у периоду од 14.07.2015. године, када је истекло породилско одсуство и одсуство са рада

ради неге детета, па до истека мандата, а то је 19.06.2017. године, са затезном каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање, док је захтев за накнаду штете за период након тога, то јесте за период од јула 2017. године закључно са новембром 2017. године оценио неоснованим имајући у виду да би тужили мандат истекао 19.06.2017. године, дакле пре наведеног периода. Тужбени захтев у односу на тужену Општину Бојник другостепени суд је такође оценио неоснованим налазећи да, на основу члана 191. Закона о раду, на послодавцу стоји обавеза накнаде штете запосленом на име изгубљене зараде.

Врховни суд налази да је другостепени суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Одредбом члана 191. став 2. Закона о раду – ЗОР („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 75/14), важећег у време доношења оспореног решења, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, накнада штете се утврђује у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца. Ставом 3. истог члана прописано је да се накнада штете из става 1. утврђује у висини изгубљене зараде која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом, док се према ставу 4. порез и допринос за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио обрачунава и плаћа на утврђени месечни износ изгубљене зараде из става 2 овог члана.

У конкретном случају, код утврђеног да је тужила у делу свог четворогодишњег мандата (20.06.2013. - 20.06.2017.) на радном месту директора Туристичке организације Бојник користила породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета (период од 14.07.2014. године до 14.07.2015. године), због чега је у наведеном периоду на основу решења Скупштине општине Бојник од 14.07.2014. године била привремено разрешена дужности директора Туристичке организације Бојник, и то до повратка са наведеног одсуства, правилан је и према становишту овог суда закључак другостепеног суда да је незаконито овде оспорено решење тужене Туристичке организације Бојник којим је 14.07.2015. године, по повратку тужиле с наведеног одсуства, тужили отказан уговор о раду с позивом на решење Скупштине општине Бојник од 14.07.2014. године. Ово зато што је решење Скупштине општине Бојник од 14.07.2014. године било временски ограничено – док траје породилско одсуство, па по повратку тужиле с одсуства није могло да се користи као основ за отказ уговора о раду. При том, тужили у време повратка са одсуства мандат није био истекао - остало је још готово две године до његовог истека.

Ревизијски наводи којима се указује да Закон о раду не познаје институт привременог разрешења директора су без значаја код чињенице да Скупштина општина Бојник није донела решење о разрешењу тужиле (трајном), па решење од 14.07.2014. године производи правно дејство.

Како је незаконитим актом тужене ТО Бојник тужили отказан уговор о раду и на тај начин иста онемогућена да ради и оствари право на зараду у периоду од 14.07.2015. године, као дана престанка радног односа, до 19.06.2017. године, када би јој по редовном току ствари, да није било незаконитог акта тужене, престао мандат,

правилно другостепени суд закључује да је тужиља претрпела материјалну штету коју је у смислу члана 191. Закона о раду послодавац - тужена Туристичка организација Бојник, дужна да накнади у висини правилно утврђеној вештачењем, са припадајућом затезном каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

Из наведених разлога Врховни суд је оценио да ревизија тужене ТО Бојник није основана, па је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Врховни суд је применом члана 165. став 1. у вези члана 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужене ТО Бојник за накнаду трошкова ревизијског поступка јер иста није успела у овом поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**